

Grundnotat

26. November 2009
KEU
Mette Bjerg Sørensen
J.nr. 09/03799-1

Grundnotat om Kommissionens forslag til Rådets forordning om Fællesskabets finansielle bistand med hensyn til nedlukning af blok 1-4 på Kozloduy kernekraftværket i Bulgarien – ”Kozloduy-programmet”. KOM(2009)581

26. november 2009

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til rådsforordning vedrørende ydelse af EU-støtte til lukning af 4 af reaktorerne på Kozloduy-kernekræftværket i Bulgarien. Med tiltrædelsesaftalen fik Bulgarien støtte hertil frem til og med 2009.

Formålet med forslaget er at forlænge den finansielle støtte til Bulgariens sikre vedligeholdelse og nedlukning af de pågældende reaktorer. Med forslaget ligestilles Bulgarien med Slovakiet og Litauen, der også har forpligtet sig til at nedlukke usikre kernekraftreaktorer før deres tekniske levetid er udløbet og som i forbindelse med deres tiltrædelsesaftaler fik forhandlet finansiell støtte hertil frem til 2013.

Den foreslåede EU-støtte til Bulgariens nedlukning af blok 1-4 på Kozloduy-kernekræftværket udgør 300 mio. euro i perioden 2010-13, der foreslås formidlet som et fællesskabsbidrag til den internationale fond for støtte til nedlukning af Kozloduy-kernekræftværket (KIDSF), som forvaltes af Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD).

Danmark stiller sig overordnet positiv overfor forslaget, der ses at sikre den forsvarlige nedlukning af utidssvarende kernekraftreaktorer på Kozloduy-kernekræftværket i Bulgarien.

2. Baggrund

Kommissionen har den 27. oktober 2009 fremlagt forslag til Rådets forordning om Fællesskabets finansielle bistand med hensyn til nedlukning af blok 1-4 i Kozloduy-kernekræftværket i Bulgarien – ”Kozloduy-programmet”.

Nedlukning er den sidste fase i et kernekraftværks livscyklus og fortsætter, indtil området er fuldstændig saneret, og alt radioaktivt affald og brugt brændsel er blevet håndteret på sikker vis. Det betyder, at nedlukningsaktiviteterne strækker sig over meget lang tid.

Under tiltrædelsesforhandlingerne gav Bulgarien tilsagn om at lukke blok 1-4 af Kozloduy-kernekræftværket før udløbet af værkets forventede levetid. Fællesskabet har som støtte hertil i perioden frem til og med 2008 ydet finansiell bistand på 490 mio. EUR som EU-bidrag til den internationale fond for støtte til nedlukning af Kozloduy-kernekræftværket (KIDSF), der forvaltes af Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD), og som Fællesskabet er den største bidragsyder til.

I 2001 valgte man oprindelig en etapevis demonteringsstrategi, men i 2006 besluttede den bulgarske regering – i tråd med internationale anbefalinger – at gå over til en øjeblikkelig demonteringsstrategi. Dette for at fremskynde nedlukningsprocessen samt for at kunne gennemføre processen med værket eget personale, som ifølge eksempler på best practice besidder den nødvendige knowhow for en sikker nedlukning.

Støtten til Bulgarien er hidtil blevet ydet på baggrund af Bulgariens tiltrædelsestraktat. Beslutningen om at overgå til en øjeblikkelig demonteringsstrategi blev imidlertid først truffet efter underskrivelsen af tiltrædelsestraktaten, som kun tager højde for finansiering til nedlukningsforberedende arbejde til og med 2009. Skiftet til en øjeblikkelig demonteringsstrategi betyder dog et yderligere finansieringsbehov udover 2009, idet udgifterne skal afholdes hurtigere og koncentreret i tid.

Da forhandlingerne om de gældende finansielle perspektiver fandt sted, var Bulgarien ikke medlem af EU, hvorfor der ikke blev afsat midler til at fortsætte finansieringen af den øjeblikkelige demonteringsstrategi efter 2009. Allerede tilbage i 2005 anmodede Bulgarien dog om supplerende midler på Det Europæiske Råds møde. Det blev ført til protokols, at denne anmodning skulle tages op under revisionen af de finansielle perspektiver.

3. Hjemmelsgrundlag

Retsgrundlaget er Euratomtraktatens artikel 203.

4. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet skønnes overholdt, idet fællesskabshandling ses at være påkrævet med henblik på at sikre den forsvarlige nedlukning af utidssvarende kernekraftreaktorer på Kozloduy-kernekræftværket i Bulgarien.

5. Formål og indhold

Det fremsendte forslag skal sikre en fortsat finansiering af den tidlige nedlukning af de 4 kernekraftreaktorer på Kozloduyværket i Bulgarien og andre følgeomkostninger, hvorved Bulgarien vil opnå en støtte, der er mere sammenlignelig med den støtte som Litauen og Slovakiet har modtaget, idet også disse lande, som led i optagelsen i EU måtte nedlukke kernekraftreaktorer før den forudsatte tekniske levetid.

Det væsentligste formål med forslaget er at fastlægge de retlige rammer for at forlænge støtten til Bulgarien med henblik på at følge forløbet i den godkendte nedlukningsplan for Kozloduy-kernekræftværkets blok 1-4. Det omfatter sikker vedligeholdelse, den faktiske fysiske nedlukning og demontering af kernekraftværket – blok 1-4 – samt affaldsbehandling. På samme tid medvirker forslaget til at mindske den tidlige nedluknings sociale og økonomiske virkninger, idet personalet fra det lukkede kernekraftværk fortsat er beskæftiget, forsynings sikkerheden sikres efter nedlukningen, ligesom der skal findes tilstrækkelig kapacitet som erstatning for den lukkede kapacitet.

Kommissionen vurderer, at videreførelsen af den finansielle støtte er afgørende for at holde sikkerheden på højde med de krævede standarder, samt at Bulgarien har opnået gode resultater med midlerne til nedlukning af kernekraftværket frem til 2009. Kommissionen foreslår på denne baggrund, at der bevilges yderligere 300 mio. EUR til nedlukningen.

Fællesskabet yder finansiel bistand til Litauen, Slovakiet og Bulgarien som en solidaritetsforanstaltning med henblik på at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at efterkomme deres tilsagn om at lukke kernereaktorer af første generation. Det bemærkes, at Bulgarien siden 2005 har anmodet om supplerende midler til nedlukningen. Støtten til Bulgarien indstilles i 2009, mens den for Litauens og Slovakiets vedkommende fortsætter frem til 2013. For at sikre lige behandling vil den foreslåede forlængelse af støtten til Bulgarien dække perioden 2010-2013.

6. Europa-Parlamentets udtalelser.

Europaparlamentet skal jf. Euratomtraktatens artikel 203 høres i denne sag. Forslaget er oversendt til Parlamentet den 27. oktober 2009, men der foreligger endnu ikke en udtalelse.

7. Gældende danske ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget har ikke retlige konsekvenser for Danmark.

8. Konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Den samlede foreslåede bevilling udgør 300 mio. euro til yderligere finansiering af demontering af blok 1-4 på Kozloduy-kernekræftværket i perioden 2010-2013. Danmark betaler ca. 2% af EU's udgifter, svarende til en samlet statslig udgift på ca. 45 mio. kr. i perioden.

Demonteringen af de nævnte reaktorer vurderes at have generelle, positive konsekvenser for miljøet og folkesundheden.

9. Høring

Forslaget sendes i høring i Specialudvalget for EU's budget samt specialudvalget for Euratom spørgsmål.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for intentionerne og indholdet i Kommissionens forslag, der sikrer en lukning af utidssvarende kernekraftreaktorer på Kozloduy-kernekræftværket.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være bred tilslutning i Rådet til forslaget

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg er tidligere orienteret om den hidtidige støtte til nedlukningen af Kozloduy-kernekræftværket i Bulgarien i forbindelse med grundnotat af 10. december 2004 og samlenotat af 25. maj 2005 vedrørende Bohunice- og Ignalina-programmerne.